...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряд-Монголой ҮНЭН

...(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 174 (6351)
СЕНТЯБРИИН 2
ВТОРНИК
1952 он

Сэн 20 мүн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Улан-Удын городской XXV партийна конференци болобо (1-дэхи нюур).

Һургуулинуудай шухала зорилгонууд (РСФСР-эй гэгээрэлэй Министр И. А. Каировтай хэһэн хөөрэлдөөн) (1-дэхи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: Партиин XIX съездын директивэнүүдэй проектые коммунистнууд зүбшэн хэлсэнэ (2-дохи нюур).

ПАРТИИН XIX СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ: **А. Хамаганов.** — Нүүрһэнэй промышленностьда модо эльгээхэ түсэбөө дүүргэбэ. **Н. Бадмацыренова.** — Барилгашадай ажалай эдэбхи (2-дохи нюур).

КОЛХОЗ БҮХЭН ҮДЭР БҮРИ ТАРЯА ТУШААХА ЕҺОТОЙ (3-дахи нюур).

С. Еланов.— Намарай пар хахалалга (3-дахи нюур).

Мүрысөөнэй түрүүшүүл (3-дахи нюур).

Залуу поэдэй шүлэгүүдые зүбшэн хэлсэлгэ (3-дахи нюур).

Советскэ шатаршадай илалта (4-дэхи нюур).

Андхра провинциин үлэсхэлэн хүн зондо советскэ профсоюзуудай туһаламжа (4-дэхи нюур).

Корейдэхи событинууд (4-дэхи нюур).

...уралсалай шэнэ жэл эхилээ

...лдэр манай хизааргүй үргэн ...ной бүхы газар нютагуу... ...хин, долоон жэлэй, дунда ...инуудай, техникумүүд бо... ...ститутуудай үүдэнүүд үргэ... ...лигдэжэ, һуралсалай шэнэ ...лбэ.

...ай советскэ һургуули дэлхэй ...эгээн түрүү, эгээн эрхим һур... ...мүн. Энэ хадаа Эхэ орондоо, ...нистическэ партидаа, бүхы ...ссиинэ хүн түрэлтэнэй агуу... ...ждь ба багша И. В. Сталин... ...аргүй үнэн сэхэ хүнүүдые, ...низмын эдэбхитэй байгуулаг... ...хүмүүжүүлнэ.

...—Сталинай парти, түрэл ...х правительство, агууехэ ...н багшамнай ерээдүйн ха... ...лохо манай үхибүүдтэ, һур... ...гуудые бэхижүүлхэ ба хүг... ...хэрэгтэ угаа ехэ анхарал ...лго гаргана. Орон доторхи ...инуудай улам олон боло... ...һурагшадай тоогой ургаһан ...энээн тухай эли тодоор гэр...

...ахан 1951—1952 оной һурал... ...жэлдэ манай республика до... ...хин, 19 долоон жэлэй ба 7 ...һургуулинууд шэнээр нээг... ...байха юм.

...он жэлэй ба дунда һургуу... ...ые олон болгохо хэмжээ... ...нууд хадаа һургуулинин на... ...үүгэдые бүгэдэниитын до... ...лэй һуралсалда элсүүлхэ ...арга боломжо олгоно.

...скэ дээдэ һургуулинуудые ...эн мэргэжэлтэй багшанар ...һургуулинуудта жэл бүри ...ю. 1952 ондо 960 залуу ...лтэд республикымнай һур... ...дта эльгээгдээ.

...саа класста оролгын ба ...ын 1952 оной экзаменуу... ...үүд юу харуулааб гэхэдэ, ...һургуулинууд ба багшанар ...даа гүнзэгы ба бата бэхи ...гуулжа шадаа. Классууд... ...процент успеваемость туй... ...багшанарай тоо нилээд оло... Гансахан Улан-Удэ городто ...анар нэгэшье һурагшые ...жэлдэнь үлөөнгүйгөөр ...лай жэл түгэсхэһэн байха ...республикын аймаг бүхэн... ...багшанар олон бии.

...канай, Бичурын, Кударын ...дай һургуулинууд урда ...дэйхидэ орходоо нёдондо ...лай успеваемостие зарим ...ийжаруулаа. Зүгөөр ниитэ ...һурагшадай успеваемость ...ба правительствын эрилтэдэ ...хүрэнэгүй.

...нааниин асуудалнуудаар ...талинай гайхамшаг сэсэн ...нөхёолнууд хадаа ород ба ...нгол хэлэ бэшэг болон бу... ...хэдэн дисциплинэнүүдые ...шанар улам һайжаруулха ...ань багшанарта болон ара... ...рэлэй бүхы хүдэлмэрилэг... ...нална.

...салай шэнэ жэлдэ бэлэд... ...дэлмэри энэ зундаа хаа ...эршэмтэйгээр ябуулагда... ...гуулинуудай байшангууд, ...һурагшадай байранууд заһабарилагдаһан, шэнээр баригдаһан байха юм. Тэрэшэлэн түлихэ түлеэн ба бусад бүхы хэрэгсэлнүүд бэлэдхэгдээ. Гэбэшье, Хориин, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Яруунын аймагуудай зарим һургуулинуудта энэ таалаар элдэб дутагдалнууд үшөөл бии байһаар гэжэ манай селькорнууд мэдээсэнэ. Эдэниие ойрын сагта усадхаха гээшэ һургуулинуудай ба арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй уялга мүн.

Һуралсалай түрүүшын үдэрһөө эхилэн, һургуулинуудтахи һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие зүбөөр ба һайнаар эмхидхэхэ, бүхы һурагшадай эрхим һайнаар һуралсаха ябадал заатагүй туйлаха, һургагшад ба һурагшадта таатай һайн услови хангаха гээшэ нютагуудтахи партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско организацинуудай ба арадай гэгээрэлэй эмхи зургаануудай шухалын шухала зорилго болоно.

Һургуулинуудай комсомольско ба пионерскэ организацинуудай хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин амжалта хангахаар ябуулха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн түрэлхидэй суглаануудые саг соонь зарлабал, түрэлхидэй комитедүүдые эмхидхэн, һайнаар хүдэлмэрилүүлбэл, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулгада туһалха байна.

Һургуулинуудай директорнууд ба даагшад, һуралсалай талые даагшад һургуули доторой хүтэлбэриие, хинан шалгаха хүдэлмэриие эрид һайжаруулха ёһотой.

Багша бүхэн идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхэ, марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудые һайнаар шудалха, научно-методическа эрдэмээ улам нарижуулан дээшэлүүлхэ, түрүү багшанарай дүй дүршэлые халан абаха зэргэтэй.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхин манай арадай ба партиин ажабайдалай тон ехэ событитай—партиин XIX съездын бэлэдхэлтэй тохёолдоо. Съездын нээгдэхэ үдэрые нэрэтэй солотойгоор угтаха гээшэ бүхы багшанарай, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй арюун нангин уялга мүн. СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тухай тус съездын директивэнүүд дотор манай арадай материальна ба культурна ургалтын угаа ехэ перспективэнүүд хараалагданхай. Тэрэшэлэн табанжэлэй түсэб дотор арадай гэгээрэлэй хүдэлмэриие үргэдхэхэ ба ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгые улам һайжаруулха талаар тон ехэ анхарал табигдана.

Парти, правительствын ба нүхэр Сталинай эсэгын анхарал оролдолгодо харюу болгон, манай республикын һургуулинуудай багшанар, арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые, эрдэм мэдэрэлые залуу үетэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулха байһаниинь найдамтай.

Улан-Удын городской XXV партийна конференци болобо

1952 оной августын 30—31-дэ Улан-Удын городской XXV партийна конференци болобо. Конференци иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ:

1. ВКП(б)-гэй Улан-Удын городской комитедэй тоосоото элидхэл.
2. Шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл.
3. ВКП(б)-гэй городской комитедые һунгалга.
4. Шалгалтын комиссиие һунгалга.

ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой хүдэлмэри тухай горкомой секретарь нүхэр Лисюткин тоосоото элидхэл хэһэн байна. Шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые нүхэр Шумилов хэбэ.

Конференци болбол идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрөө. ВКП(б)-гэй городской комитедэй тоосоото элидхэл тушаа 27 хүн үгэ хэлээ.

Конференци болбол ВКП(б)-гэй Улан-Удын городской комитедэй политическэ хараа шугамые зүб гэжэ, практическа хүдэлмэриие ханга лтатай дээрэ тоолобо.

Конференци хадаа дэлгэрэнгы тогтоол баталан эбаһан байна.

Конференци болбол ВКП(б)-гэй городской комитедэй ба шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгаба.

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, эсэгэ, хани, багша Иосиф Виссарионович Сталинда эльгээгдэхэ бэшэг конференциин түгэсхэл дээрэ угаа ехэ эдэбхитэйгээр, нэрьемэ үни удаан замхашагүй альгаташалган доро баталан абтаба.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедые ба инаг багша Сталиниие тойрон Бурят-Монголой республикын столицын коммунистнуудай нигтаар жагсанхай ба заха хизааргүй үнэн сэхэ байһыень конфереци үшөө дахин гэршэлэн харуулба.

Партийна гимн «Интернационал» дуулалгаар конференци дүүрэбэ.

* * *

Конференциин хүдэлмэри тухай манай газетын удаадахи номерто тодорхойгоор толилогдохо.

Городской XXV партийна конференци дээрэ һунгагдаһан ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой гэшүүд:

Алимов Г. А.	Данилов В. С.	Лукин Ф. Л.	Стужин П. Я.
Абросимова Е. И.	Жалсабон Д. Ж.	Лобсанов Б. Л.	Стегачев И. М.
Асеев С. Д.	Жданова О. Д.	Могнонов М. М.	Трусов П. Я.
Бадмаев Ц. Е.	Засецкий М. Ф.	Маслов К. Е.	Тараненко А. Г.
Багаева Б. П.	Ильюхин Н. И.	Модогоев А. У.	Телешков С. М.
Булгадаев А. В.	Кашников Ф. И.	Миронская Е. Д.	Хахалов А. У.
Батышев И. П.	Калугин А. А.	Ножкин П. Е.	Хадалов П. И.
Бугай И. Д.	Корягина М. Ф.	Олзоев А. И.	Хогоева В. И.
Болсохоев Д. С.	Кравченко В. Л.	Паршин Н. А.	Цыремпилова Д. М
Ветлужский Ф. Т.	Карлов К. Х.	Панов И. С.	Цыремпилон Д. Ц.
Васильева В. В.	Кузичев С. Д.	Полункин С. П.	Цыжипов Б. Ц.
Воронцова К. Ф.	Кришталь Г. В.	Павлов Г. Е.	Цыдынжапов Г. Ц.
Гаськов П. С.	Краснов И. Д.	Сарбаев М. И.	Чепелев П. В.
Гурьянов К. В.	Лавушкин П. М.	Смирнов Н. А.	Шабунин С. П.
Грачев К. А.	Лисюткин В. П.	Слугинова А. И.	Шевченко В. И.
			Парфенов Г. И.

ВКП(б)-гэй горкомой гэшүүдэй кандидадууд:

Бальцанов Н. И.	Курочкин А. М.	Игумнова О. Д.	Продай-Вода Н. Е.
Бурлов П. К.	Константинов А. А.	Манжиханов К. М.	Серебрянский Г. С.
Волкова Т. С.	Кухарева В. И.	Округин Г. Н.	Ярышкин И. П.
Давыдова Н. Г.	Карасев К. А.	Порохня Е. П.	Минеева З. Н.
Дудкин Г. И.	Карпов М. М.	Шабанов Б. Я.	

ВКП(б)-гэй горкомой шалгалтын комисси:

Бородин Н. И.	Новоселов А. М.	Протасова Е. Г.	Хабалов С. М.
Жамбаев Б. Ж.	Оленчич П. К.	Тимофеев П. Е.	Череп А. С.
Куприянова А. И.			

ВКП(б)-гэй ГОРКОМОЙ ПЛЕНУМ

1952 оной августын 31-дэ ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой нэгэдэхи пленум болобо. Пленум иимэнүүд эмхидхэлэй асуудалые хаража үзэһэн байна:

1) ВКП(б)-гэй горкомой секретарьнуудые һунгалга,

2) ВКП(б)-гэй горкомой бюрогой гэшүүдые һунгалга,

3) ВКП(б)-гэй горкомой таһагуудые даагшанарые баталалга.

ВКП(б)-гэй городской комитедэй нэгэдэхи секретаряар нүхэр **В. П. Лисюткиние**, хоёрдохи секретаряар **Д. Ж. Жалсабониие**, ВКП(б)-гэй горкомой секретаряар **П. Е. Ножкиние** пленум нэгэн дуугаар һунгаба.

ВКП(б)-гэй горкомой бюрогой гэшүүдээр нүхэд **В. П. Лисюткин, Д. Ж. Жалсабон, П. Е. Ножкин, К. В. Гурьянов, К. Е. Маслов, С. П. Полункин, А. Г. Тараненко, Д. С. Болсохоев. И. Д. Бугай** гэгшэд һунгагдаба. Пленум ВКП(б)-гэй горкомой таһагуудые даагшанарые баталба.

* * *

Шалгалтын комиссиин заседани дээрэ шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр нүхэр **А. С. Череп** һунгагдаба.

Шахтёрой үдэртэ зорюулагдаһан баярай заседани Москвада болобо

Шахтёрой Үдэртэ зорюулагдаһан баярай заседани августын 30-да Москвада болобо.

Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад, Московскэ промышленностиин стахановецуудба командирнууд, столицын партийна, советскэ, профсоюзна хүдэлмэрилэгшэд Союзуудай байшангай колонно зал соо дүүрэн сугларба.

В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай ехэнүүд портредүүд сценэ дээгүүр харагдана: Улаан бүд дээрэ: «Советскэ шахтёрнуудай эрхим ханя нүхэр—агууехэ Сталин мандаха болтогой!» гэжэ бэшэгдэнхэй.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр Хүндэтэ президиумдэ һунгагдана.

Нүүрһэнэй промышленностиин министр нүхэр А. Ф. Засядькодо шахтёрой Үдэр тухай элидхэлэй үгэ үгтэнэ.

— Энэ жэлдэ шахтёрой Үдэрые һайндэрлэлгэ хадаа манай орондо политическэ ба ажалай шэнэ, хүсэтэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэдэжэ байна, — гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. — Коммунистическэ партиин XIX съезд зарлаха тухай мэдээсэлые советскэ арад туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа. СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүдэй проект хадаа өөрынгөө Эхэ ороной бүри хүсэтэй болохые хүсэжэ байдаг советскэ хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлгые харуулна.

Партиин XIX съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүрысөөн нүүрһэнэй шахтануудд, разрезүүд болон барилгануудд дээрэ ба бүхы орон доторнай үргэнөөр дэлгэрээ. Хэдэн зуу мянган шахтёрнууд нүүрһэ малтан абаха түсэбөө болзорһоонь үрид дүүргэхэ талаар шэнэ уялгануудые абажа, стахановска вахтада жагсажа байна.

Элидхэлшэ болбол горнягуудай өөһэдынгөө заншалта һайндэрэй хүндэлэлдэ туйлаһан амжалтануудтухай, нүүрһэнэй промышленностиин хүгжэлтын перспективэнүүд ба шахтёрнуудай үмэнэ табигдажа байгаа зорилгонууд тухай тогтон хэлэһэн байна.

Заседанида хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

(ТАСС).

Украинын КП(б)-гэй ЦК-гэй пленум

...В, августын 27. (ТАСС). ...ин КП(б)-гэй ЦК-гэй пле... ...элдэр болоо. Украинын ...гэй XVII ээлжээтэ съездые ...ой сентябриин 23-да зарла... ...пленум шиидхээ.

...ын хэлсэхэ зүйл иимэ гэ... ...инын КП(б)-гэй Цент... ...йомитедэй тоосоото элид... ...дхэлшэнь ЦК-гэй секретарь нүхэр Л. Г. Мельников, Украинын КП(б)-гэй шалгалтын комиссиин элидхэл — элидхэлшэнь шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр А. И. Давыдов, Украинын КП(б)-гэй хүтэлбэрилхы органуудые һунгалга; ВКП(б)-гэй XIX съездэ ошохо делегадуудые һунгалга болоно.

Колхозой түрүүлэгшын библиотекэ

...ГОВ. (ТАСС). Чкаловска ...Пугачевой нэрэмжэтэ ...Василий Витальевич Ро... ...ргаадахи жэлээ хүтэлбэ... ...Үдэлмэриһөө таһарангүй... ...шын арбан жэлэй һургуу... ...эд, мүнөө Чкаловска хү... институдай агрономи... ...льтедтэ заочноор оробо.

...ажахын артелиин энэ түү... ...өөрынь библиотекэ соо ...ан номууд бии юм. ...нэй, И. В. Сталинай зо... ...жэрылдэн, үзэгүүдынь ...тоно. Доодо полко дээ... ...Горькиин, А. С. Пушки... ...Чеховэй, ородой ба га... ...итературын бусад класси... ...нёолнууд, мүнөө үеын ...шодэй зохёолнууд ха...

...хадаа минии эрхим һур... ...туһалагшад юм,—гэжэ нүхэр Романов хэлэнэ.—Лысенкын «Агробиологи», академик Вильямсын зохёоһон номууд, финансова ажал-ябуулгын ба колхоздо ажалые эмхидхэлгын талаар брошюрануудд, зоотехнигэй справочник ба хүдөө ажахын энциклопеди хадаа бодото олон асуудалнуудые шиидхэхэдэмни ехэрэ туһалдаг юм.

Колхозно хүтэлбэрилэгшын һонирхохо юумэнь ехэ олон. Тэрэ хадаа жэл бүри «Правда», «Литературна газетэ», «Советскэ спорт», «Чкаловска коммуна» гэжэ газетэнүүдые, «Большевик», «Огонек», «Крокодил», «СССР-тэхи шатар» гэжэ журналнуудые захидаг байна. Чигориной, Ботвиннигай, Кересэй номууд, шатараар бусад литература хүдөө ажахын литературатай зэргэлээд табигданхай. Нүхэр Романов хадаа колхозно шатаршадай дунда областиин чемпион болонхой.

Һургуулинуудай шухала зорилгонууд

РСФСР-эй гэгээрэлэй Министр И. А. Каировтай хэһэн хөөрэлдөөн

Сентябриин нэгэндэ Советскэ Союзай бүхы городуудта ба тосхонуудта һургуулинуудай үүдэнүүд үргэнөөр нээгдэжэ, олон миллион һурагшад һуралсалай шэнэ жэлые эхилбэ.

Манай орон дотор советскэ һургуули анхаралаар, инаг дурлалаар хүреэлэгдэнхэй. Большевигүүдэй парти, советскэ Правительство арадай гэгээрэлэй хэрэгсэлнүүдтэ мүнгэн зөөри гамнанагүй. Имагтал энэ жэлдэ СССР-эй гүрэнэй бюджедээр арадай гэгээрэлдэ 60 миллиард түхэриг һомологдонхой. Советскэ Союз дотор залуу үетэн тухай хандуулагдадагтал адли иимэ анхарал дэлхэйн капиталистическэ нэгэшье орон дотор байхагүй, байжашье шадахагүй.

Бүхы хүдэлмэришэдые болон таряашадые культурна ба эрдэмтэй болгохо гэжэ нүхэр Сталинай табиһан түүхэтэ зорилго манай орон дотор амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байна. СССР дотор бүгэдэниитын долоон жэлэй һуралсал бэелүүлэгдэжэ байна. Һүүлэй гурбан жэл соо имагтал Россійска федераци дотор долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудай тоо 10 гара мянган һургуулинуудаар олошороо, мүн энэ үе соо 5—10-дахи классуудай һурагшадай тоо 4 миллион 343,5 мянган һурагшадаар олон болоо. РСФСР-эй һургуулинуудта ехэ олон багшанар—760 гара мянган хүн хүдэлмэрилжэ байна. Педагогическа институдууд болон училищинуудые дүүргэһэн 58.000 залуу хүдэлмэрилэгшэд республикын һургуулинуудта энэ жэлдэ хүдэлмэрилхээ ерэнхэй. Арадай гэгээрэлэй органууд багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Олон мянган багшанар педагогическа институдууд болон училищинуудые заочноор дүүргээ, зунай курсануудта һуража гараа.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр һургуулинуудта заһабарилга хэгдээ, түлишэ асарагдаа. Һургуулинуудта түхеэрэлгэнүүд, литература нилээд нэмээгдээ. Химическэ, биологическа, физическэ кабинедүүд шэнэ приборнуудые, хэдэн мянгаад гербаринуудые, коллекцинүүдые абаа. Олон атласуд, картануудд, таблицануудд, диаграмануудд, хэдэн зуугаад миллион тетрадьнуудд һургуулинуудта эльгээгдэнхэй.

РСФСР-эй гэгээрэлэй министерствын һуралсалай-педагогическа издательство 120 миллион экземпляр, 116 ондо ондоо нэрэтэй учебнигүүдые энэ жэлдэ хэблэн гаргахань. Ород хэлээр, литератураар, математикаар, түүхээр, физикээр, географяар, химеэр болон бусад предмедүүдээр учебнигүүдые һургуулинууд абанхай. Ородбэшэ һургуулинуудта зорюулжа хэдэн миллион экземпляр учебнигүүд хэблэгдэнхэй.

Ниитэ эрдэмэй политехническэ һуралсал тушаа проблемэ, һуралсалай үедэ теориие практикатай, практическа ажал-ябуулгада һурагшадые бэлэдхэлгэтэй холбохо тушаа проблемэ мүнөө шэнээр табигдажа байна. Советскэ залуу хүнэй ниитэ культурада эрилтэ дээшэлэнхэй.

Һурагшадай бата бэхи ба гүнзэгы эрдэмэй түлөө, ургажа ябаа залуу үетэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхын түлөө саашадаа тэмсэл—энэ хадаа һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуули болон багша бүхэнэй түрүүшын ээлжээнэй зорилго мүн. Манай советскэ багшанар марксистско-ленинскэ түрүү теориин, Эсэгэ оронойнгоо наукын тон шэнэ туйлалтануудай үндэһэ һууриндээрэ залуу үетэниие хүмүүжүүлнэ. Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолнууд, языкознани тушаа И. В. Сталинай гениальна зохёолнууд багшанарые зэбсэгжүүлнэ, бүхы предмедүүдые заалгын идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэнь тэдэндэ туһална.

Заншалта августовско зүблөөнүүд дээрэ үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй дүнгүүд гаргагданхай, эрхим багшанарай дүй дүршэл согсологдонхой, урдахи зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдэнхэй. Языкознаниин асуудалнууд тушаа нүхэр И. В. Сталинай зохёолнуудай үндэһэ һууриндээрэ ород хэлэ заалгые саашадаа шэнэдхэн һайжаруулгада зүблөөнүүд дээрэ илангаяа ехэ анхарал хандуулагдаһан байна.

Һуралсалай шэнэ жэл хадаа ВКП(б)-гэй XIX съезддэ бэлэдхэлгэтэй дашарамдан, манай ороной ажалшадай политическэ болон ажалай угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда эхилбэ. Табадахи табанжэлэй түсэб тушаа съездын директивэнүүдэй проект хадаа советскэ ороной хүгжэлтын амгалан шэнжэ шанарые шэнэ хүсэтэйгөөр лаблан батална, коммунизм тээшэ дабшалтын гайхамшагта шэнэ перспективэнүүдые манай арадай урда элишэлнэ. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэ зорилгонууд табигданхай. Табадахи табанжэлэй эсэстэ республикануудай столицануудта республиканска мэдэлтэй городуудта, областной, хизаарай болон промышленна томо томо центрнүүдтэ долоон жэлэй һуралсалһаа бүгэдэниитын дунда һуралсалда дамжан оролгые дүүргэхээр хараалагдана. Педагогическа ба научно-педагогическа кадрнуудые саашадаа бэлэдхэхэ тушаа, һургуулинуудые бариха, мүн үдэшын болон заочно һургуулинуудай тоое олошоруулха талаар хэмжээ-ябуулгануудд хараалагдана. Дунда һургуулида политехническэ һуралсал бэелүүлгэдэ орохо, мүн бүгэдэниитын политехническэ һуралсалда дамжан орохын тулада шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ гэжэ хараалагданхай.

Российска Федерациин һургуулинуудай багшанар, гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд хадаа коммунизмын ерээдүйн байгуулагшадые гүнзэгы ба бата бэхи эрдэмээр зэбсэгжүүлхын тулада, советскэ патриотизмын ёһоор. Ленин—Сталинай агууехэ хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байхаар тэдэниие хүмүүжүүлхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулха байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийн XIX съездын директивэнүүдэй проектые коммунистнууд зүбшэн хэлсэнэ

Большевистскэ партийн XIX съезд зарлаха тухай мэдээсэлые Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд угаа ехэ ажалай ба политическэ дэбжэлтэтэйгээр угтажа, социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Колхоз болбол гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө августын 28-да болзорһоонь урид дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур таряа тушаажа, хуряалгын хүдэлмэрийе улам шангадхажа байна. Гүрэндэ нооһо, мяха, һу тушааха түсэб дүүргэгдээ. Малажал хүргөөхэ гүрэнэй түсэб хонинһоо бэшээр дүүргэгдээ. Хони үсхэбэрилхэ түсэбөө съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр дүүргэхэ хэмжээ абтажа байнхай.

Колхозой партийна организациин суглаан боложо, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүргөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партийн XIX съездын директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэбэ.

Коммунистнууд болбол партийн съездын директивэнүүдэй проектые нэгэн һаналаар һайшааха зуураа, табадахи табанжэлэй түсэбэй удхашанар тухай, советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай политика тухай, колхозойнгоо ажахын ба культурын хүргжэлтын перспективэнүүд тухай хөөрэлдэһэн, өөһэдынгөө һанамжа ба дурадхалнуудые оруулһан байна.

Колхозой партийна организациин секретариин орлогшо нүхэр Ш. Аюшиев түрүүлэн үгэ хэлээ.

— Большевистскэ партийн, нүхэр Сталинай хүтэлбэрсэр манай советскэ арад, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — түүхэтэ илалтануудые туйлаад, урагшаа коммунизм тээшэ шууд дабшажа ябана. Табанжэлэй түсэб тушаа партийн съездын директивэнүүдэй проект промышленностиие, хүдөө ажахые болон культурые улам ехээр дэбжүүлхэ гэжэ хараална. Шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлгэ манай ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, ажалшадай материальна ба культурна хэмжээе бүри дээшэлүүлхэ байна. Колхознигуудайнгаа ажалай ба политическэ дэбжэлтые

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин суглаанһаа

толгойлон, социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ, партийн түүхэтэ съездые угтаха гээшэ бидэ коммунистнуудай шухала зорилго болоно.

Табанжэлэй түсэб тушаа партийн XIX съездын директивэнүүдэй проектые ехэтэ һайшааха зуураа коммунист Хапзанов иигэжэ хэлэбэ:

— Шэнэ табанжэл соо адуу малай тоо толгойе нилээд олон болгохо ба ашаг шэмэ үгэлгыень горьтойгоор дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана. Манай колхоз мүнөө арба гаран мянган толгой малтай. Табанжэлэй эсэстэ бүри олон болохо байна. 1955 ондо хонидоймнай тоо 9300 толгой болохо зэргэтэй. Улам ургажа байһан малажалаа үбһэ тэжээлээр хангахын тулада сабшалан хадалангаа һайжаруулха, тэжээлэй ногооной тарилгые ехэ болгохо зэргэтэйбди. Республикын табанжэлэй түсэб зохёоходоо манай колхозой дэргэдэ 7 жэлэй һургуули нээхые хараалха дурадхал оруулнаб.

— Табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүдэй проектын ёһоор Сибириин бүхы хубинуудай ажахын хүргөөлтэ нэгэн адляар хараалагдаһан байна. Тиигэбэшье, жэшээлхэдэ, Забайкалиин байгаали Баруун Сибириинхнһээ тад ондоо байна. Ушар иимэһээ табанжэлэй түсэб зохёоходо энэ онсо илгаае хараалаа абалсаха дурадхал оруулнаб, — гэжэ нүхэр Борисов хэлээ.

— Манай колхоз хүдөө ажахын хүндэ хүндэ хүдэлмэрийүүдые механизацилха талаар бага бэшэ амжалтануудые туйлаа. Шэнэ табанжэлдэ бүри ехэ юумэ хэгдэхэ болоно. Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэрийе механизацилха гээшэ малажал ехэтэй республикануудаа ба областнуудта удхашанартай байна.

Энэ хэрэгые шэнэ табанжэлэй түсэбөөр бүри үргэн ехэ хэмжээтэйгээр хараалха дурадхал оруулха байнаб, — гэжэ коммунист Д. Очиров хэлээ.

—Шэнэ табанжэлдэ,—гэжэ коммунист Ц. Бубеев хэлэбэ, — колхознигуудай мүнгэн ба натуральна олзо доходые 40 процентһээ бага бэшээр дээшэлүүлхээр хараалагдана. Энэниие бэелүүлхын тулада манай колхоз 1 миллион 100 мянган түхэриг олзо доход оруулдаг болохо ёһотой. Энэ зорилгые дүүргэхэ бүхы арга боломжо манайда бии. Мүнөө жэлдэ гансахан хониной нооһо тушааһанай түлөө 180 мянган түхэригэй олзо оруулаабди. Колхозой ажахын олзотой һалбаринуудай нэгэн—зүгын ажал нилээд ехэ болгохо дүүрэн арга боломжотойбди.

Табадахи табанжэлэй түсэб хадаа эб найрамдалай политикые Советскэ правительствын шууд ябуулжа байдагай толотомо гэршэ болоно гэжэ нүхэр Д. Данжеев тэмдэглэхэ зуураа, колхозойнгоо ажахын хүргжэлтэ тухай дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Коммунист Т. Данзанов партийн съездын директивэнүүдэй проектые халуунаар һайшааха зуураа, комбайнуудай болон хүдөө ажахын бусад машинануудай запасной частьнуудые олоор бүтээхэ, колхозуудые бензинээр хангалга централизованно болгохо ябадал табанжэлэй шэнэ түсэб соо хараалха дурадхал оруулаа.

Удаань коммунистнууд нүхэд Н. Бочкин, С. Чимитов, Д. Жамбалов, Д. Цырендоржиев, Д. Чимитов болон бусад үгэ хэлээ.

Партийна суглаан хадаа 1951 — 1955 онуудта СССР-ые хүргөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партийн XIX съездын директивэнүүдэй проектые һайшааһан, партийн түүхэтэ съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха ябадал хангаха хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Партийн XIX съездын хүндэлэлдэ

НҮҮРҺЭНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬДА МОДО ЭЛЬГЭЭХЭ ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭБЭ

Бурят-Монголой АССР-эй ой модоной промышленностиин бүхы участогуудта, ашаалгын пунктнуудта патриотическа ехэ дэбжэлтэ дэлгэржэ байна. Партийн XIX съездые үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтахые эрмэлзэн, Бурят-Монголой модошод дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана, коммунизмын агууехэ барилгануудые эрхим шанартай модоор хангахын тула бүхы хүсэеэ зорюулна.

Договороор абаһан уялгануудаа бэелүүлжэ, манай республикын модошод нүүрһэнэй промышленностьда модо үгэхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

Ой модоной промышленностиин Главлесосбыдэй БМАССР-тэхи управлени нүүрһэнэй промышленностьда модо үгэхэ түсэбөө 143,5 процент дүүргэбэ. Онохойн лесокомбинадай коллектив үйлэдбэриин ехэ амжалта туйлаа, тиихэдээ модо бэлэдхэхэ июль һарын түсэбые 120 процент, августын түсэбые 25 үдэрэй турша дотор 237 процент дүүргэһэн байна.

Сэлэнгын лесозаводой модошод мүн лэ патриотическа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр нүүрһэнэй промышленностьда модо үгэхэ түсэбөө июль һарада 140 процент, август һарада 25 үдэр соо 165 процент дүүргээ.

А. Хамаганов — юрисконсульт.

Хэжэнгын таряашадай үгэ

Партийн XIX съезд зарлаха тухай мэдээсэлые Хэжэнгын аймагай ажалшад тон ехэ баяртайгаар угтаа.

Аймагай ажалшад съездэ зорюулагдаһан материалнуудтай танилсажа байна. «Зургаанай зам» колхозой гэшүүд Ленин—Сталинай агууехэ партийн XIX съездын хүндэлэлдэ гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, малажалай продуктнуудые тушааха жэлэй түсэбые октябриин 1 болотор гүйсэдхэхэ, малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэхэ уялгануудые тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаба.

Дунда-Худанай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелийн гэшүүд съездэ зорюулагдаһан документнүүдтэй танилсаад, мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа.

Б. Жапов.

Зуун мянгатанай уялгануд

БМАССР-эй Совминэй дэргэдэхи автоуправлениин № 3 автотранспортна конторын коллектив партийн XIX съездые зарлаха тухай мэдээсэлые ехэ баяртайгаар угтаа.

Конторын парторг нүхэр Мисилевич 1951—1955 онуудта СССР-ые хүргөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа хөөрэлдөөнүүдые ехэ ойлгосотойгоор үнгэргэбэ. Коллективэй гэшүүд съездын хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа.

Шофер-зуумнгатад А. Бурда ба В. Заслов гэгшэд энэ жэлэйнгээ 9 һарын даалгабариие 140—150 процент дүүргэхэ, бензин арбилха, резинээ гамтайгаар ашаглаха уялгануудые абаба Энэ хоёрой жэшээгээр бусад шофернууд уялгануудые абаад, тэдэнээ бэелүүлжэ захалаа.

И. Рябованов.

Барилгашадай ажалай эдэбхи

«Бурмонголстрой» трестын барилгашадай коллективүүд ВКП(б)-гэй XIX съезд зарлаха тухай партийн Центральна Комитедэй тогтоолые патриотическа угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

Трестын партийна бюрогой гэшүүд барилгын бүхы участогуудта гаража, партийн XIX съездын документнүүдтэй хүдэлмэришэдые танилсуулаа. Энэ түүхэтэ тогтоолоор зоригжуулагдаһан трестын хэдэ хэдэн предприятинууд, модо үйлэдбэрилгын заводой столярна ба түмэрбетонно цехүүдэй, барилгын 2-дохи участогай коллективүүд стахановска вахтада жагсанхай.

Республиканска больницын барилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа модошо дархашуулай бригадын бригадир нүхэр Киселев съездын материалнуудтай танилсаад, иигэжэ хэлэбэ: «манай орондо коммунистическэ общество байгуулгые шэнэ табанжэл бүри хурдадхаха байна. Иимэһээ, бидэнэр хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллажа, түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шармайн оролдохобди. Түүхэтэ съездын хүндэлэлдэ, манай бригада байрын нэгэ гэрэй барилгые болзорһоонь 8 үдэр урид дүүргэхэ уялга абана».

Оперо ба баледэй шэнэ театрын барилга дээрэ хүдэлмэрилдэг бригадануд областной партконференциин нээгдэхэ үдэр хүрэтэр театрын барилгадахи гол хүдэлмэринүүдые дүүргэхэ уялга абанхай. Мүн барилгашадай бусад бригадануд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, тэдээнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, шулуушадай бригада үдэрэйнгөө нормые 275 процент дүүргэхэ уялга абаад, стахановска вахтын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ тэрээнээ 300—320 процент хүрэтэр дүүргэнэ Эндэ нүхэд Барданов, Зайцев гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Модошо дархан Шаманаев даалгабаряа 280 процент, слесарь Изансон—200, шофер Калинин 230 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Партийн XIX съездые ажалай үндэр амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэһэн тус трестын коллектив августынгаа даалгабари августын 27-до дүүргэбэ.

Н. Бадмацыренова.

Стахановска вахтада жагсаба

Улан-Удэ городой ажалшад партийн ээлжээтэ XIX съезд зарлаха тухай мэдээсэлые туйлай ехэ баяртайгаар угтаба. Съездэ зорюулагдаһан материалнуудаар городой предприятинуудта хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Теэд предприяти бүхэнэй коллектив съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, стахановска вахтада жагсана.

Махоркын фабрикын парторганизациин секретарь нүхэр Олешев коллективэйнгээ гэшүүдтэй хөөрэлдөө үнгэргэжэ, табадахи табанжэлэй түсэб тухай XIX съездын директивэнүүдэй гайхамшагта перспективэнүүд тухай тэдэнэртэ хэлэжэ үгэбэ. Удаань фабрикын стахановецууд Гордеева, Головкина болон бусад үгэ хэлэхэ зуураа, партийн XIX съездын хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, түүхэтэ съездые ажалай бэлэгүүдээр угтае гэжэ фабрикынгаа коллективые уряалбад.

Стахановецуудайнгаа уряалые һайшаан дэмжээд, тус фабрикын коллектив III кварталай түсэбые болзорһоонь 5 үдэр урид, сентябриин 25 хүрэтэр дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 10 мянган түхэригэй бэлэн продукци гаргаха, энэ үе соо продукциин үные 5 процентээр химдаруулха, 2000 түхэригэй материал арбилха уялгануудые абаба. Энэ фабрикынхид мүнөө стахановска вахтада жагсаад, үдэр бүриинөө даалгабариие 170 процент хүрэтэр дүүргэжэ байна.

СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1952 оной августын 15-най Указаар Зүүн-Сибириин түмэр замай элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд олон жэлдэ амжалтатайгаар ажаллаһанай түлөө орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Тэрэ тоодо манай Бурят-Монголой республикын түмэр замай транспортын элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууда хүдэлмэрилжэ байгаа врачнар, медицинскэ сестрануд ба акушеркэнүүд шагнагдаа. Улан-Удэ станциин дэргэдэхи больницын начальник И. И. Алексеев, Улан-Удын санитарно-эпидемиологическа станциин врач К. Ф. Очковский, Мысовая станциин амбулаториин начальник М. Г. Плеханов, Улан-Удэ станциин больницын медицинскэ сестра М. В. Шешминцева ба бусад хамта 6 хүн Ленинэй орденоор шагнагдаба.

«Ажалай Улаан тугай» орденоор 2 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэгэй» орденоор 5 хүн, «Ажалай гэбьяагай түлөө» медаляар 12 хүн, «Ажалла шалгарһанай түлөө» медаляар 31 хүн шагнагдаһан байна.

И. Павлов.

XIX съездэ зорюулагдаһан материалнуудтай брошюрануд абтаба

Политическэ литературын гүрэнэй издательство партийн XIX съездэ зорюулагдаһан материалнуудые брошюрануд болгожо хэблэн гаргаба. Түс брошюрануудые «Союзпечатиин» Бурят-Монголой таһаг һаяхан абаад, городууд ба хүдөө нютагуудта тараан эльгээбэ.

1951—1955 онуудта СССР-ые хүргөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партийн XIX съездын директивэнүүд ба партийн хубилгаг даһан Уставай текст тус түсгаа брошюрануд болгогдон хэблэгдээ.

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер хэблэгдэбэ

«Агитаторай блокнодой» 16-дахи номер ород ба бурят-монгол хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэжэ гаргагдаба.

Түс блокнодто 1951—1955 онуудта СССР-ые хүргөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партийн XIX съездын директивэнүүд толилогдоһон байна.

Ханын эрхим газетын конкурс

Иволгын аймагай газетэ «Колхозой ханын эрхим газетын түлөө» гэһэн конкурс соносхобо. Конкурсын дүнгүүд сентябриин 25-да гаргагдаха юм. Таряа хуряалгын үедэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, агитационно-ниитын хүдэлмэрийе эрхимээр табиха талаар һайн амжалтануудые туйлаһан ба гоё һайханаар нэйруулагдан гаргагдаһан газетэнүүд шанда хүртэхэ байна.

Агитаторнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Түнхэнэй аймкомой пропаганда ба агитациин таһаг агитаторнуудай кустовой семинарнуудые үнгэргэбэ.

Түнхэнэй, Кыренэй, Тоорын, Толтойн, Туранай, Сагаан-Нуурай, Еловско сомоной колхозуудай парторганизациин агитаторнууд таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын үедэ агитаторнуудай зорилгонууд тухай, уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые шагнаба. Тэдэнэр мүн хүдэлмэри тухайдаа хөөрэлдөө.

Д. Замбалов.

Һайнаар хүдэлмэрилдэг бригада

Бичурын аймагай Ара-Киретскэ сомоной Ждановай нэрэмжэтэ колхозой коммунист нүхэр Зандаковой хүтэлбэрилдэг барилгын бригада үйлэдбэриин байрануудые бариха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. 1952 оной турша соо колхозой правлениин типовой байшан агротехническэ кабинедтэйгээр баригдаһан байна. Таряа хуряалгада бэлэдхэлэй үе соо энэ бригадынхид зернохранилищи, хушалтатай 4 ток ашаглалгада үгөө.

Мүнөө барилгын бригада малай байрануудые түргэнөөр барижа байна. Богонихон саг соо шубуунай ба гахайн байра баригдаа. Мүн шэнэ локомобиль тодхохын тула байра баригдажа байна. Барилгануудта хэрэгтэй материал энэ бригадынхид пилорамаар хюрөөдэнэ.

С. Федоров.

Республикын һургуулинуудта

Һургуулинуудта һуралсалай занятинууд эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой № 3 һургуулиин нэгэдэхи классын урок боложо байна. Наада таладань Лида Богданова ба Елена Фатеева һууна.

М. Минеевай.

★ ★

Ц. ДАНДАР

Үхибүүдэй баяр

Сэдьхэлдэнь багашуулай хүлөзгдэһэн
Сентябриин нэгэн ерэбэ.
Һурагшадые уряалан дуудаһан
Һургуулиин үүдэн нэзгдэбэ.

Найр зугаагай болоһондол
Намарай үглөөгүүр хухюутэй.
Хүлөзгдэһэн удэрэйнгөө ерэһэндэ
Хүүгэд сэдьхэлһээ баяртай.

Баабай эжытэеэ хүтэрэлдэйн
Басагад, хубүүд суглаарна.
Баранай һанал мэдүүлэн,
Баярмаадаа эжынь хэлэнэ:

«Эндэһээ эхилээд эбтэйгээр
Эрдэм номоо шудалагты.
Эсэгэ Сталинай магтахаар
Эрхим һайнаар һурагты».

Улан-Удын педучилищидэ

Мүнөө жэлдэ Улан-Удын педучилищи урда урда жэлнүүдэйхиһээ һайн бэлэдхэлтэйгээр һуралсалай шэнэ жэлые угтажа байна. Һуралсалай байшан һаруул һайханаар будагданхай ба шэрдэгдээ, сонхонуудтань шэл шэнээр һуулгагдаа. Физикын ба химиин кабинедүүд соо шэнэ мебель табигдаа. 4000 түхэригэй учебнигүүд болон һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүд худалдажа абтаа.

Мүн хамтын байрануудаа заһабарилагдаһан, түлишэ ба бусад материальна хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан байха юм. Шэнэ оронууд ба дэбисхэрнүүд худалдан абтаа. Һурагшадые байра байдалай һайн условёор хангахын тула педучилищи 70-аад мянган түхэриг гаргашалаа. Мүнөө жэлдэ 4 шэнэ багшанар нэмээ. Бүхы багшанар һуралсалай шэнэ жэлые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтажа байна. Эрхим багшанарай нэгэн Е. Г. Данилова һуралсалай ба календарна түсэбүүдые бүрин табиба. 4-дэхи курсын һурагшадай эхин һургуулида ошожо, ажаглалтын недели үнгэргэхэ тухай хөөрэлдэжэ, ерээдүйн багшанарта тусхай заабаринуудые үгөө.

...Элдэб үнгын амиды сэсэгүүдээр ба плакадуудаар шэмэглэн гоёгдоһон коридор соогуур шэнэ һайхан хубсаһатай залуушуул бүлгөөрөө суглараад, хүхюуна тайгаар хөөрэлдэнэ. Эдэ хэ тэлжэ, занятидаа ерэһэн гээшэ. Мүнөө жэл һура абалга һайнаар үнгэргэгдэ училищида һурахаяа бүхы 191 хүн ороо. 19 хүниинь классые магтаалай грамот дүүргээд, оролгын экзамен абтаа. 118 хүниинь оролгы мениие «4» ба «5» гэһэн нүүдээр үгэжэ, гүрэнэй ст хангагдаба. Эдээн соо монгол багшанарай отделе хүн абтажа, 71-ниинь гүр пенди абаха болонхой,

—Курумканай аймагай ба Тунгинска дунда һур ерэгшэд оролгын экз эрхимээр үгэбэ, — гэжэ у директор нүхэр М. А. хөөрэнэ.

Аяар холын Ахын аймаг гой дунда һургуулиин 7-до сые дүүргээд ерэһэн Соня кина, юрын бурят басаган, бүхы сэдьхэлһээ омогорж нэ: «Би энэ һургуулида а тон ехэ баяртайб. Саашаа һайнаар һуралсажа, багш тэ нэрэзэргэ абажа гарах

Ц. Дон

Эмхитэйгээр эхилээ

Бичурын аймагай Окино-Ключи тосхоной долоон жэлэй һургуули һуралсалай шэнэ жэлые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Түс һургууулиин байшангай пол шэрдэгдээ, һуралсалай мебель—парта, стол, стул, самбарнууд барандаа һайса заһабарилагдаа. Бүхэли жэлдээ түлихэ 850 кубометр түлеэн хашаа соонь шэрэгдэнхэй.

Энэ һургуулида зааха багшанар хүсэд бии. Тэдэнэй хоорө сууд ба предмедүүд үнин хойгоор хубаарилагдаа һэн.

Когизай ном худалдаа най отделени эндэ нэгэдэ нигүүд, тетрадьнууд болон шадай хэрэгсэлнүүдые на

Сентябриин 1-нэй үдэр гуули эмхитэй һайнаар һ жэлые эхилээ.

Ф. Орд

Түрүү сельпо

Хэжэнгын аймпотребсоюзай Чесанын сельпо 1951 ондо мүүгаар хүдэлмэрилжэ байһан юм. 1951 оной августда пайщигууд сельпогой түрүүлэгшээр нүхэр Васильевые һунгаа һэн.

Материальна харюусалгата нюурнуудые шэлэжэ ба зүбөөр хубаарилан табижа, нүхэр Васильев хүдэлмэреэ эхилбэ. Гүрэнэй мүнгэ үригшэдые, хулгайлагшадые тэрэ зайлуулаа. Худалдаа наймаанда эд бараа зүбөөр хубаарилан табидаг, худалдан абагшадай эрилтэнүүдые шудалдаг ба хангадаг болоһон байна. «Коммунизм» гэжэ томодхогдоһон колхоздо магазин шэнээр нээгдээ.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар Чесанын сельпо мүнөө аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гараа. Сельпогой бүхы машинануудта заһабари хэгдээ. Культурна худалдаа наймаан эмхидхэгдээ. Эд бараанай выставкэ эмхидхэгдэдэг, нютагай үйлэдбэриин зүйлнүүд худалдаанда гаргагдадаг болоо.

1952 оной түрүүшын хаг бараа худалдаха түсэб 44 түхэригөөр үлүүлэн дүүр Июль һарын түсэб 16 мя хэригөөр үлүүлэн дүүр байна. Пайщигуудай дур ниитын хүдэлмэри хэгдэ нууд, зүблөөнүүд үнгэргэ

Сельпо хадаа «Коммун хозой малажалай 6 ферм ряалгын ба таряа хур бригадые эд бараагаар, э зүйлнүүдээр таһаралтагүй гана.

Хультисон гэжэ нютагай лай фермэдэхи киоскые д хэр Дамбаева гүүртэнүүдт рануудта нүүдэл худалдаа хэнэ.

Түс сельпогой коллект листическэ мүрысөө дэл жэлэйнгээ түсэб нүхэр С түрэһэн үдэр декабриин 31 дүүргэхэ гэһэн уялга аба

К. Д

Продавец грамотаар шагнагдаба

Бальжинима Бадмацыренова Чесанын сельпогой (Хэжэнгэ) ларегто продавецээр хүдэлмэрилдэг тула нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй болонхой. Энэ нүхэр эд хэрэглэгшэдэй эрилтые гүйсэд хангаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна. Тэрэнэйнгээ ашаар эд бараанай эрьесые дээшэлүүлжэ, даалгаврэ бүхэндэ 170—180 процент гэнэ.

Һаяхан «Бурмонкоопсоюзай» торо Бадмацыреновагай тэй ажалые сэгнэжэ, шагнаба.

Д. Н

КОЛХОЗ БҮХЭН ҮДЭР БҮРИ ТАРЯА ТУШААХА ЕҺОТОЙ

★ ★ ★

Ажалай дэбжэлтэ

...тиин XIX съезд зарлаха ту... ...КП(б)-гэй Центральна Ко... ...й директивэнүүдые Байкало... ...ын аймагай колхознигууд, ...эришэд болон албахаагшад ...хэ баяртайгаар угтаба. Бү... ...хозууд болон эмхи зургаа... ...а хөөрэлдөөнүүд, элидхэлнүүд ...гдэнэ.

...эй нэрэмжэтэ колхозой гэ... партиин XIX съезд зарлаха ... мэдээсэлые угаа баяртай... ...угтажа, съездын хүндэлэлдэ ...уялганууды абана. Жаткын ...нистнууд М. Черниговский, Муравьев гэгшэд сентябриин 5 ...ор туд бүридөө 100 гектар та... ...даха уялга абаад, машинист... Садыкова ба Тюрюханова гэг... мүрысөөндэ уриба.

...н Кабанскын МТС-эй комбай... И. Вторушин үдэр бүриингөө ...ые үлүүлэн дүүргэхэ уялга ... Тиин Ленинэй нэрэмжэтэ ...озой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ ...а, энэ комбайнер даалгаба... ...үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн иимэр... уялганууды аймагай бусад ...озуудай таряашад, малшад ...а, партиин XIX съездын нээг... ...удэрые ажалай амжалтаар ...ые эрмэлзэн хүдэлмэрилжэ ...на.

А. Дарханов.

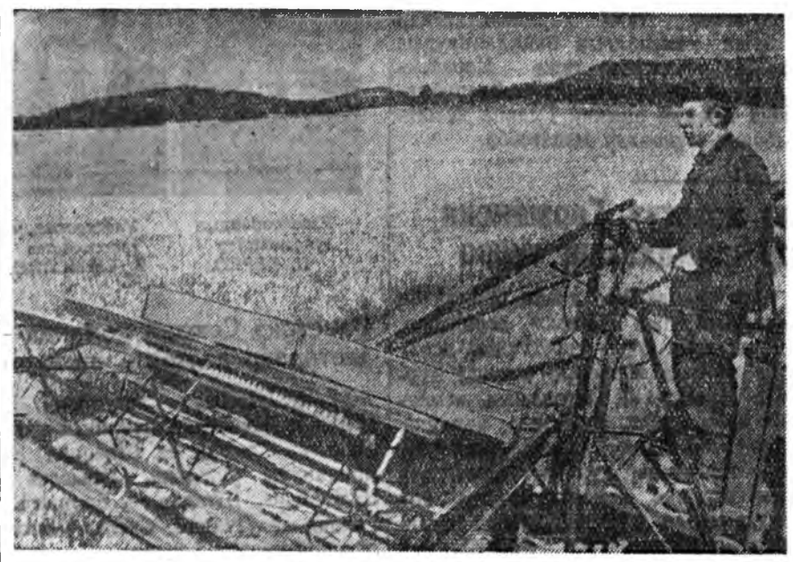

Саянтын МТС-эй эрхим комбайнер К. Мамаев партиин XIX съездын хүндэлэлдэ «Коммунар» комбайнаар хуряалгын сезон соо 450 гектар ороһото культуранууды хуряаха, 6 мянган центнер таряа сохихо уллга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер нухэр Мамаевай комбайнова агрегат Иволгын аймагай «8-е марта» колхозоо «Лютесценс—062» гэжэ сортовой шэниисэ хуряажа ябана. Тиин 64 гектар талмайһаа түс агрегат га бүриин 170 нүүд шэниисэ хуряагаа.

М. Миневвэй фото.

Шэнэ уялга абаба

...ймэнай аймагай Улегшэнэй ...ой «1-е Мая» колхозой гэ... ...д һайн таряа ургуулаад, тэрээ... хуряалгые эмхитэйгээр ябуул... ...байна. Мүнөө хуряалгын хүдэл... ...дэ 3 комбайн, 4 жатка ябуу... ...ана, хүдэлмэриин хүсэтэй бүхы ...хознигууд хабаадуулагданхай.

...тиин XIX съездын хүндэлэл... таряа хуряалгые түргэнөөр дүүр... ...ын түлөө колхознигуудай дунда ...нистическэ мүрысөөн улам үр... ...р дэлгэрнэ. Жаткын маши... ...нууд Будажап Тубчинов, Бад... Дондоков гэгшэд үдэр бүри 4— ...ктар хуряана. Тэдэнэр ажа... ...гаа бүтээсэ улам ехэдхэхэ уял... ...ба.

...ус колхозой гэшүүд бүхы арга ...мжоо хаража үзөөд, партиин ...съездын хүндэлэлдэ гүрэндэ ...тушааха түсэбөө, мүн мяха, ..., тоһо оруулха түсэбөө сен... ...ин 15-да сүм дүүргэхэ уялга ...ан байна.

...ала хуряалгатай хамта мүн үб... ...хуряалгын хүдэлмэри эндэ һай... ...ябуулагдана. Хониной-товарна ...ын хүдэлмэрилэгшэд үбһэ ху... ...а түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

М. Дымпилов.

Таряа хуряалгаяа богонихон болзор соо дүүргэхэбди

Манай колхозой таряанай ургаса энэ жэлдэ нилээд һайн. Энэ хадаа үндэр ургаса абахын тулада колхозой правлени ба партийна организациин хүтэлбэреэр манай колхознигуудай эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаһанай аша үрэ болоно. XIX партсъездын хүндэлэлдэ таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, түргэнөөр хуряажа абаха ба гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ хүндэтэй зорилго бидэнэй урда табигдаад байна.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада колхозой правлени ба партийна организаци бүхы хэмжээнүүдые эртээнһээ абаһэн байна. Таряа хуряалгын ба гүрэндэ тушаалгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулнабди. Таряа хуряалгын хүдэлмэридэ 5 комбайн, хэдэн жатка, 80-аад морид ябуулагданэ, 100 үлүүтэй хүнүүд хабаадана. Тиихэдэ 500 квадратна метр наран сушилка энэ жэлдэ шэнээр барихан байнабди.

Таряа хуряалгын хүдэлмэридэ ябагшадай байха байранууд культурнаар, зохидоор түхеэрэгдэнхэй. Полевой станууудай дэргэдэ улаан булангууд эмхидхэгдээ, тэндэ газетэ, журнал ба уранһайханай, политическэ болон бусад литература бии, радиоприёмнигууд табигданхай. Агрегат ба бригада бүхэндэ агитаторнууд томилогдонхой. Тэдэнэр колхознигуудай дунда элдэб темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые, элидхэлнүүдые хэнэ. Гадна, коммунистнууд ба агитаторнууд ажалай түрүү дүй дүршэлые колхознигуудай дунда дэлгэрүүлхэ, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Партийна организаци 7 хоног бүри агитаторнуудай семинар үнгэргэжэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха зорилго тэдэнэй урда табидаг байна.

Полевой станууудай дэргэдэ показателиин доскачууд түхеэрэгдэнхэй, колхознигуудэй хүдэлмэриин дүнгүүд тэндэ үдэр бүри бэшэгдэнэ. Мүн социалистическэ мүрысөөнэй дүн 5 хоног бүридэ гаргагдажа, мүрысөөндэ түрүүлһэн бригадада колхозой правлениин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг юм.

Манай колхознигууд таряа тушаалгаяа болзорһоонь урид, сентябриин 5 хүрэтэр, таряа хуряалгаяа сентябриин 15 хүрэтэр дүүргэхын түлөө ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Тэрэшэлэн ерэхэ жэлдэ хэрэглэгдэхэ 3000 центнер үрһэнэй таряае октябрь һара хүрэтэр сүм хааха, намарай пар түсэбэй ёһоор хахалха гэһэн зорилготойбди.

Таряа хуряалгые ба гүрэндэ тушаалгые эршэмтэйгээр ябуулхынгаа хажуугаар, малдаа тэжээл бэлэдхэлгые үргэлжэлүүлнэбди. Мүн соломо, михиинэ суглуулнабди.

Иволгын аймагай «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто «8-е марта» колхозойхидой нээмэл бэшэгтэй танилсаһанай һүүлээр ба Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин XIX съездын хүндэлэлдэ манай колхознигуудай абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгын амжалтатайгаар дүүргэгдэхэнь лабтай.

Б. Гомбоев, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол колхозууд болон МТС-үүдэй социалистическэ мүрысөөнэй 1952 оной түрүүшын хахад жэлэй дүн гаргаба. Тиин, ниитын малажал хугжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэһэнэй, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ба тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэмжээ-ябуулганууды дүүргэхэ талаар һайн показательнуудые туйлаһанайнь түлөө Байкало-Кударын аймагай Ленинэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Т. Д. Сычев, парторганизациин секретарь нүхэр Н. М. Конев), Сэлэнгын аймагай Молотовой (түрүүлэгшэнь нүхэр Г. В. Минаев, парторганизациин секретарь нүхэр А. Г. Назаров), Баргажанай аймагай Карл Марксын (түрүүлэгшэнь нүхэр Р. С. Бубеев, парторганизациин секретарь нүхэр Б. Ц. Цыренов) нэрэмжэтэ колхозуудта БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой дамжуулгын Улаан тугуудые барюулха гэжэ тогтоогоо.

Тэрэшэлэн хабарай тарилгые сат соонь, һайн шанартайгаар үнгэргэһэнэй, хабарай бүхы культурануудые тариха гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэнэй, агротехническэ хэмжээ ябуулганууудай түсэб дүүргэхэ ба хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые колхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар һайн показательнуудые туйлаһанайнь түлөө БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой дамжуулгын Улаан туг тэрэшэлэн Кабанскын аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр С. А. Залуцкий, парторганизациин секретарь нүхэр Н. П. Залуцкий) үгтэхэ болобо.

Колхозуудтай баталһан договорно уялганууда дүүргэһэнэй, хабарай тарилга ба пар хахалалгые агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэһэнэйнь түлөө мүн Суулгын МТС-тэ (директорынь нүхэр Л. Ц. Цыренов, директорые политическэ талдарнь орлогшо нүхэр Ю. И. Житков) БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха болоо.

Колхозой хугжэлтэ

«III Интернационал» колхоз (түрүүлэгшэнь Б. Цыбиков) Закаменай аймаг соо томохон колхозуудай нэгэниинь юм. Тус колхоз малажал ба таряанажалай талаар гүрэнэй түсэбүүдые хаһа саг соонь дүүргэдэг байна.

Энэ колхоз культурна талаараа түргэнөөр ургана. Колхоз болбол өөрын радиоузелтай, электростанцитай ба томохон библиотекэтэй болонхой. Тэрэ библиотекэдэнь 200 гаран уншагшад тоологдоно.

Жэл ерэхэ тудам колхозой ажахы улам ехээр механизацилагдажа, электрификацилагдажа байдаг. Жэшээлхэдэ, хонидой нооһо хайшалалга, ороохо хатаалга ба сэбэрлэлгэ электрын хүсөөр хэгдэнэ. Тэрэшэлэн пилорама ба тээрмэ тодхогдоһон, малай тэжээл буйлуулга механизировалэгдэһэн байха юм.

Колхозой правлени ерэхэ жэлдэ үнеэ һааха агрегадуудые абахаар хараална.

Тус колхозой гэшүүд мүнөө үедэ ниитынгээ малдэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ байхаһаа гадна, таряа хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр үгтаад, эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

В. Доржиев.

Эрхим зүгышэд

Зүгын ажал хадаа колхозой ажахын олзо доход ехэтэй һалбари юм. Манай республикын олон колхозууд зүгы олоор үсхэбэрилжэ, олзо доход ехээр оруулдаг. Жэшээлхэдэ, Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, «Красное знамя труда» колхозууд зүгын ехэнүүд пасекатай ба жэлһээ жэлдэ зүгыһөө абтадаг олзо доходоо дээшэлүүлдэг байна. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой зүгышэн Кузьма Коробенков мүнөө жэлдэ колхозойнгоо пасекаһаа 3700 килограмм мёд суглуулһан байха юм. Тус колхоз мёд худалдажа, байгша ондо 50 мянга шахуу түхэригэй олзо доход абаба. Оролдосотой хүдэлмэриингөө түлөө зүгышэн Коробенков колхозһоо 200 килограмм мёд шан абаба. Мүн «Красное знамя труда» колхозой дүршэл ехэтэй зүгышэн Яков Гурьянович Ткачев һайнаар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Ткачев мүнөө жэлдэ 2000 шахуу килограмм мёд суглуулаа. Мүн зүгын бүлэнүүдые олошоруулха түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

Түрүү зүгышэдэй жэшээгээр аймагай бусадшье зүгышэд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Колхозуудта зүгын бүлэнүүдэй тоо жэл бүри олошорно. Ново-Сретенскэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һайн пасекатай. «Сталинский путь» ба бусад колхозууд зүгы үсхэбэрилжэ эхилээ.

А. Плавинский.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Нүхэр Дабалаевай бүдэхи удхатай лекци

Һаяхан Иволгын аймагай «Коминтерн» колхоздо республиканска лекционно бюроһоо лектор нүхэр Г. Ф. Дабалаев ерэжэ, лекци ...ншаба. Үнэндөө лекциие...нь лекцишье гэжэ хэлэхэнь тон бэрхэтэй. Тэрэ...ние миин лэ газар дэлхэйн тогтоһон тухай, наран ба планетэнүүд, байгаалиин хубилалта болон улас...хоорондын байдал тухай колхознигуудтай хөөрэлдэһэн хөөрэлдөөн гэхэдэ болохо.

Эгээн түрүүн лектор нүхэр Дабалаевай ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр ерэһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Уласхоорондын байдал тухай хэлэхэ зуураа, Корейдэ американска империалистнуудай шуһата интервенци тухиржа, корейскэ арад тушаа үзэгдөө дуулдаагүй хорото хэрэгүүдые ябуулжа ба Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсэзе зорюута һаатуулжа байһан ябадалдань политическэ сэгнэлтэ үгэжэ, колхознигуудтай ойлгосотой зоондоо хөөрэлдэхын орондо, корейскэ событинуудай эхилһэнһээ хойшо 17 һарын туршада интервентнүүдэй 700000 хүнээ алуулһан тухай мэдээсэлтэйб гээд, удаань, мүнөө тэдэнэр миллионһоо олон болоо ёһотой гэжэ өөрэһөө багсаан хэлээд, дүүргэжэрхиһэн байха юм.

Нүхэр Дабалаев хадаа Аденауэр хэн гээшэб гэжэ асуухада, өөрөөшье хүсэд мэдэхэгүй байшоо.

Тиихэдэ лектор хөөрэлдөөгөө бурядаар хэлэжэ забдаһан аад, тэрэнь саашаа хэлэһээр байтарнь бурядшье, ородшье хэлээр бэшэ, юрын колхознигуудай ойлгохоһоо байтагай, бэлэдхэлтэй, хоёр хэлэ һайса мэдэхэшье хүнэй юумэ ойлгожо абахань бэрхэтэй болоо. Энэ нүхэр ородоор «Луна» гэһые бурядаар оршуулжа шадахагүй байшахадань, шагнажа һуугшадай нэгэн хэлэжэ үгэһэн байха юм.

Зарим лекторнүүдэй ямар аудиторитой хөөрэлдөө хэхэ байһанаа урдшалан мэдээд, тэрээндээ һайса бэлэдхэжэ, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые, жэшээлхэдэ: Корейн карта гэхэ мэтые хэрэглэдэггүйнь ехэ дутагдал гэжэ һанамаар. Теэд республикын лекционно бюро (даагшань нүхэр Маланов) иимэ бэлэдхэлгүй лекторые юундэ эльгээнэ гээшэб?

Ц. Цыремпилов.

Кино харуулга һайжаруулха

Торгиин аймгуйсэдкомой кинофикациин таһаг аймагай зарим колхозуудта кино тон үсөөн харуулна. Үбһэ ба таряа хуряалгын үедэ кинофикациин хүдэлмэрилэгшэд колхознигуудта кино һайнаар харуулха гэжэ оролдоногүй. Тус таһаг колхозуудта харуулһан картинаяа үшөө 2—3 дахин ябуулдаг, харин шэнэ картинануудые харуулха гэжэ һаналаа табидаггүй юм.

Киномеханигууд өөһэдынгөө ажалда хайхарамжагүйгөөр хандана, киногоо ехэ муугаар харуулна. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо киномеханик Третьяков нэгэ үдэр 2 кинокартина харуулха гэжэ хүн зонһоо мүнгэ суглуулжа абаһан юм. Теэд хоёрдохи картинаяа харуулжа байтарынь аппарадынь эбдэржэ, киногоо үглөөдэр харуулхабди гэһэн аад, харуулангүй ябашаһан байна.

Киномеханигууд ехэнхидээ колхозой центр дээрэ кино харуулаад лэ, фермэ, бригадануудта хүрэнгүй бусашадаг. Тиимэнээ колхозуудай бригада ба фермэнүүд дээрэ байһан ажалшад жэлдээ нэгэшье дахин кино харадаггүй. Иимэ ушар «Улаан-Бургалтай» колхоздо олон дахин үзэгдэһэн байна. Тус колхозой ажалшадта кино хаа яа асарагдаа һаа, ехэ муугаар харуулагдадаг. Нүүдэл киногой механигууд тус колхоздо ерэхэ графигаа ходо эбдэдэг, малажалай фермэнүүд ба таряанажалай бригадануудта кино огто харуулдаггүй юм.

Аймгуйсэдкомой кинофикациин таһагые даагша нүхэр Южиковтэ эдэ дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха тухай хэлэгдэһэн байбашье, мүнөө болотор ямаршье хэмжээ абтапагүй.

Д. Батуев,
Б. Бадмаев,
Г. Григорьев.

„БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Клубай хүдэлмэридэ анхарал ехээр хандуулха"

Түнхэнэй аймагай Жемчугскэ хүдөөгэй клуб хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэһэн статья манай газетын июлиин 22-ой номерто толилогдоһон юм.

ВКП(б)-гэй Түнхэнэй айкомой мэдээсэһэнэй ёһоор статья соо заагдаһан баримтануудыг шалгалтаар тодорбо.

Тус статья Жемчугскэ территориальна партийна организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, клубай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха талаар тогтоол абтаба. Тус клубые даагша нүхэр Молонова муугаар хүдэлмэрилһэнэй түлөө ажалһаа сүлөөлэгдэжэ, клубай даагшаар ВКП(б)-гэй член нүхэр Тырхеева томилогдобо.

„Колхознигуудай эрилтэ хангалтагүй"

Манай газетын июлиин 20-ой номерто толилогдоһон иимэ гаршагтай статья соо Яруунын аймагай Исингын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой радиоузел хүдэлмэрилнэгүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Статья соо заагдаһан баримтануууд шалгалтаар тодоржо, эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаа. Мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой радиоузел хүдэлмэрилдэг болоо гэжэ манай редакцида ВКП(б)-гэй Яруунын айкомой секретарь нүхэр Семенов мэдээсэбэ.

Залуу поэдэй шүлэгүүдые зүбшэн хэлсэлгэ

Һаяхан Бурят-Монголой уранзохёолшодой Союзда Алексей Максимович Горькиин нэрэмжэтэ Московско литературна институтай студент, залуу поэт Николай Дамдиновай «Замууд дуудана» гэһэн шүлэгүүдэй сборнигые зүбшэн хэлсэлгэ болобо.

Тус зүбшэн хэлсэлгын эхиндэ нүхэр Дамдинов «Шэнэ одон нособо», «Кремлиин Одон», «Эхэ оронойм карта», «Москва хэлэнэ», «Бэри» гэһэн шүлэгүүдээ сугларагшадта уншажа үгэбэ. Энээнэйнь һүүлээр тус сборнигтонь рецензи бэшэһэн нүхэр Ч. Намжилов, Николай Дамдиновай шүлэгүүдэй гол шэнжэ, шанар тухай, һайн ба дутуутай талануууд тухайдань дэлгэрэнгыгээр тогтобо.

— Николай Дамдинов хадаа бэлигтэй залуу поэт мүн, — гэжэ Ч. Намжилов хэлэбэ.—Тэрэнэй бэшэһэн шүлэгүүд ехэнхидээ тон һонирхолтой, шэнэ зүйлнүүдээр элбэг байха юм. Энэнь юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, залуу поэт өөрынгөө һайн һайн шүлэгүүд соо тодорхой поэтическэ удха гаргахые оролдоно. Мүн хурса, образно хэлэтэй байха юм. Жэшээлхэдэ, «Эхэ оронойм карта» гэжэ шүлэг соо арад зоной ба агууехэ вождь нүхэр Сталинай һанал хүсэлэй таһаргагүй холбоотой байһаниие поэт элеэр харуулжа шадаа. Гэбэшье, зарим шүлэгүүд соонь бурят-хэлэнэй грамматическа байгуулалтые эбдэжэ, ойлгогдосогүй хажараар зохёогдоһон шүлэгэй бадагууд, ниитэ литературна бэшэ, нютагай хэлэнэй үгэнүүд олон гэжэ рецензент тэмдэглэбэ.

Үгэ хэлэһэн Хоца Намсараевич Намсараев, Николай Дамдиновай шүлэгүүдэй һонирхолтой ба гүнзэгы удхатай байһаниие «Шэнэ одон нособо» гэһэн шүлэгэй жэшээ дээрэ харуулба. Саашадань Хоца Намсараевич залуу поэдэй шүлэгүүд соо байһан удхын талаар бүдэхи балар зүйлнүүд тухай, хэлэнэйнь дутагдалнууд тухай ба буруугаар хэрэглэгдэһэн үгэнүүд тухай хэлээ.

Николай Дамдиновай шүлэгүүд тухай нүхэд Цэдэн Галсанов, Чимит Цыдендамбаев, Цыдып Цыремпилов, Гунга Чимитов, Дамба Жалсараев гэгшэд үгэ хэлэжэ, нүхэрэй ёһоной зүбшэлнүүдые үгэбэ.

Тус зүбшэн хэлсэлгэдэ уранзохёолшод, студентнэр, багшанар олоороо хабаадалсаа. Хэдэ хэдэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэһэнэй эсэстэ үгэ хэлэгшэд залуу поэдэй саашанхи творчествоо амжалта туйлахыень хүсэбэд.

Зүбшэн хэлсэлгын дүүрэхэ дээрэ залуу поэт Николай Дамдинов үгэ абажа, нүхэрэй ёһоной шүүмжэлэл хэһэн ба тэрэнэй творчествоо анхаралтайгаар хандаһандань сугларагшадта баясхалан хүргэбэ.

Намарай пар хахалалга

...арай пар хахалалга хадаа ...структурые һайжаруулха, ...ые дээшэлүүлхэ, буртаг но... ...удтай тэмсэхэ агротехническэ ...арга юм. Мүн һайнаар хаха... ...ан намарай пар ургамалай ...убшэнтэй эрхимээр тэмсэдэг ... Гадна, намарай пар хаха... ...хадаа хабарай газар элдүү... ...ба тарилгын хүдэлмэриие ...д хүнгэдхэдэг, тэрээниие бо... ...он болзор соо үнгэргэхэ арга ...ко олгодог юм.

...эй хамта, энэ шухала агро... ...ческэ хэмжээ-ябуулгые рес... ...ын колхозууд жэлһээ жэлдэ ...лгүйгөөр дүүргэдэг. 1951 ...ые намарай пар хахалха тү... ...ойдоо 47,1 процент дүүргэг... ...байгаа. Энэ хүдэлмэриие ...ханай, Яруунын, Кяхтын, То... ...ба Прибайкальска аймагуу... ...колхозууд илангаяа муугаар ...ын байгаа.

...ө жэлдэ республикын кол... ...ба МТС-үүд намарай пар ...ыг түсэб эрхэбэшэ дүүргэхэ, ...хабар ороохото культурануу... ...ыг дээрэнь пар ба намарай ...ыг тариха ябадал хангахэ

...арай пар хахалалгын урда ...байнова хуряалгын һүүлээр ...ы узуурта 4—5 сантиметр ...өөр лущени хэхэ хэрэгтэй. ...илгоор комбайнова агрега... ...лущильнигуудые шагтагал... ...ой. Соломын узуур соо ...ы буртаг ногоонуудай үрһэ... ...лущени хэхэдэ, газарта булаг... ...үнгүй ургажа эхилдэг юм. ...ыг газарые намарай пар болгон хахалхада ургажа эхилһэн аад, үшөө үрһэтэй болоодүй буртаг ногоонууд шоройдо гүнзэгыгөөр булагдажа хосордог байна. Мүн лущенеэр газарай хүрьһэн зөөлэрүүлэгдэжэ, шииг нойтоёо гээдэгүй юм. Үндэһэлиг буртаг ногоонуудые үгы хэхын тула лущениие гүнзэгыгөөр ехэ ёһотой. Хяагтай газарта дисковэ лущильнигуудые табижа, үндэһыень хэршүүлхэ шухала.

Энэ мэтээр лущени хэһэнэй һүүлээр 15—20 хоноод байхада предплужнигтай плугаар гүнзэгыгөөр хахалха ёһотой. Предплужнигуд газарай дээрэхи 10 сантиметр хүрьһые бороздагай оёорто хаяжа, гол плугынь тэрээниие хиигүйгөөр булажа гарадаг юм. Тиимэнээ предплужнигтай плуг буртаг ногоонуудтай тэмсэхэдэ угаа һайн зэмсэг болоно.

Намарай пар 20—25 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха, хэрбээ хахалха хара хүрьһэнэйнь гүйхэн байгаа һаа, тэрээниие гүнзэгырүүлхын тула доорохи шара хүрьһэнһөөнь 2—3 сантиметрыень абалсан хахалха ёһотой. Гэбэшье, хододоо нэгэ хэм гүнзэгыгөөр хахалжа болохогүй, юуб гэхэдэ, тэрэнэй доорохи газар тон ехээр нигтаржа, «плугай ула» бии болодог байна. Иимэ «плугай улын» бии болохогүйн тула севооборолой ротациин турша соо хоёр гү, али гурба дахин 30 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха шухала.

Намарай пар хахалалгын болзор угаа ехэ удхашанартай. Манай эндэхи условидо намарай парые августын эсэстэ ба сентябриин тэн болотор хахалхада эгээн таарамжатай байха юм. Эртэ хахалагдаһан намарай пар дээрэ хабартаа үнэтэ культурэ болохо шэниисэ, мүн хабарай хара таряа, сахарна свёкло, гречихэ, хартаабха гэхэ мэтые тариха хэрэгтэй. Хадатай газарта намарай пар заабол ташалангые хүндэлэн хахалха ёһотой. Тиихэдэ хадаруу уһан урдахагүй, хүрьһэ угаажа урадхуулхагүй юм. Мүн энэ зорилгоор ташалангые хүндэлэн гүнзэгы бороздануудтатагдадаг.

Намарай хуурай һалхитай үедэ намарай парай шиг нойтоной хатахагүйн тула төрээниие хахалхатаяа нэгэн доро борнойлхо шухала.

Мүнөө жэлдэ намарай пар хахалалгые унжагайруулангүй, хаһа саг соонь үнгэргэхэ гээшэ колхозууд болон МТС-үүдэй шухала зорилго болоно. Гэхэтэй хамта, мүнөө таряа хуряалгын түлэг дундаа ябуулагдажа байбашье, намарай пар хахалалга ехээр удааруулагдажа байна. Үшөө нэгэшье МТС комбайнова хуряалгатай нэгэн доро лущени хэхэ хүдэлмэри эмхидхээдүй. Аймгуйсэдкомуудай хүдөө ажахын таһагуудай, МТС-үүдэй агрономууд иимэ байдалда эсэс табихын ба намарай пар хахалалгые шууд хурдадхахын түлөө хэмжээ абанагүй.

Намарай пар хаһа болзортонь, һайн шанартайгаар хахалха, тиигэжэ ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын үндэһэ һуури байгуулха гээшэ республикын колхознигууд, механизаторнууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно.

С. Еланов, агроном.

Мэргэжэлтын зүбшэл

Андхра провинциин үлэсхэлэн хүн зондо советскэ профсоюзуудай туһаламжа

Андхра провинцидахи үлэсхэлэн хүн зондо туһалха нэгэдэмэл комитедэй хандалга

Түрүүлэгшэ Тангутури Пракасам ба генеральна секретарь Кришна Рао гэгшэдээр толгойлуулһан, Андхра провинцидахи (Инди) үлэсхэлэн хүн зондо туһалха нэгэдэмэл комитет болбол ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр В. В. Кузнецовто доро дурсагдаһан бэшэгээр хандаһан байна:

Профсоюзуудай Бүхэсоюзна Центральна Советэй түрүүлэгшэдэ
СССР, МОСКВА

Хүндэтэ хани!

Аймшаг тай үлэсхэлэндэ дайрагдаһан Андхра провинцидахи байдал тухай Танда мэдээсэхые хүсэнэбди, тиин рис худалдан абахымнай тула тус комитедтэ мүнгөөр, мүн эдеэ хоолой зүйлнүүдээр: һүн, консервэ гэхэ мэтэнүүдээр туһалхыетнай Танние, Танаар дамжуулан национальна элдэб организацинуудые уряалнабди.

Үлэсхэлэн хүн зондо туһалха талаар мүнөө үе хүрэтэр бидэнэрэй хэһэн хүдэлмэри тухай мэдээсэлые Танда эльгээнэбди.

Бэшэгээ түгэсхэхэ зуураа, бидэнэр болбол эдеэ хоолой түлбэригүй столовонуудые ба медицинскэ пунктнуудые нэмэжэ эмхидхэхымнай тула энэ комитедтэ мүнгэ зөөри эльгээхыетнай хүсэнэбди.

Танай хангалтатай һайн харюуе һаяар абаха бэзэбди гэжэ найданабди.

Баясхалан ба ахадүүгэй баяр хүргэтшэ

КРИШНА РАО,
генеральна секретарь.

ВЦСПС болбол Андхра провинцидахи үлэсхэлэн хүн зондо туһалха нэгэдэмэл комитедтэ доро дурсагдаһан телеграммаар харюусаа:

Андхра провинциин үлэсхэлэн хүн зөндо туһалха нэгэдэмэл комитедэй Генеральна Секретарь Кришна Раодо

ИНДИ

СССР-эй Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет Андхра провинциин үлэсхэлэн хүн зондо эдеэ хоолой зүйлнүүдээр туһалха тухай хүсэлтэйгөөр эльгээһэн бэшэгыетнай абаа.

Советскэ профсоюзууд болбол хүндэ хүшэр аюул ядаралда дайрагдаһантайнь дашарамдуулан, Андхра провинциин ба Мадрас штадай районуудай ажалшадта гүнзэгы ехээр һанаагаа зобожо байнаа Советскэ Союзай хүдэлмэришэд ба бүхы ажалшадай зүгһөө мэдүүлээд, үлэсхэлэн хүн зондо туһалха Нэгэдэмэл Комитедэй мэдэлдэ 10 мянган тонно шэниисэ, 5 мянган тонно рис, 5 мянган банка үсхэрүүлэгдэһэн һу эльгээнэ. Гадна, советскэ профсоюзууд үлэсхэлэн хүн зондо туһаламжа болгон 250 мянган индийскэ рупий һомолһон байна.

Советскэ Союзай ажалшад болбол үлэсхэлэнтэй тэмсэхэ ба Андхра болон бусад районуудта тохёолдоһон хүшэр хүндэ аюул ядаралһаа олон миллион хүнүүдэй ами наһые абарха талаар хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэлгэдөө амжалтануудые туйлахыень нэгэдэмэл комитедтэ, Индиин бүхы ажалшадта хүсэнэ.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет
В. КУЗНЕЦОВ.

Андхрын олон миллион хүн үлэсэн зобоно

ДЕЛИ, августын 29. (ТАСС). Индиин урда зүгтэ Райяласимай (Андхра провинци) Читтур, Куддапа, Анантапур ба Карнаул районуудта, мүн Неллур ба Гунтур гэжэ ганданги таланнуудта 6 миллион шахуу хүн үлэсэн зобожо байна.

Английска империалистнуудай тогтооһон колониальна экономикын ба уһалууриин системын огто муудажа, хүдэлмэрилхэеэ болиһонсой уршагаар, Райяласимай районуудта үлэсхэлэн юрын үзэгдэл болоо. Гэбэшье, иимэ бузар үлэсхэлэн хэзээдэшье байгаагүй. Мадрасай правительствын түлөөлэгшэ энээниие мэдэрһэн байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд ба бусад үгытэйшүүл эгээн хүндэ байдалда байна. Тэдэнэр 3 миллион шахуу хүн болоно. Хүдэлмэригүй ушарһаа тэдэнэр ходоодоо ехэ үгытэй һуудаг юм. Эдэ үгытэйшүүл олон һара үлэсэжэ байна. Тэдэнэр модоной набшаһа, ногооной үндэнэ гэхэ мэтын зүйлнүүдые эдихэ баатай болоо.

Үлэсэжэ үхэхэ ба бэеэ хоролон үхэхэ ушарнууд олон үзэгдэнэ. Хэдэхэн рупий мүнгөөр үхибүүдээ түрэлхидынь худалдаха гү, али тэдэнээ хаяад ябаха ушарнууд үзэгдэнэ. Олон зуугаад, мянгаад үлэсхэлэн хүнүүд ямар нэгэн хүдэлмэри бэдэржэ, түрэлхи нютагуудһаа ябана. Жэшээлхэдэ, Читтур районһоо 100.000 шахуу хүн хүдэлмэри бэдэржэ ошобо. Зарим деревнинүүдтэ нэгэшье хүн үзэгдэхэеэ болёо. Тэрэнһээ гадна, жэжэ үмсэтэн-таряашад баһал хүндэ байдалда байна. Үлэсхэлэнһөө бүлэнэрөө абархые оролдон, тэдэнэр химда сэнгээр зөөри, мал, газараа худалдана. Гэбэшье, мүнгэниинь удаан хүрэнэгүй. Таряашад эдэ бүхы районуудта үлэсэжэ байна. 4 жэл гандаһан ушарһаа, уһалууриин системэ бүрин муудаа.

Үгытэйшүүлэй үхибүүд һуралсалай түлөө мүнгэ түлэжэ шадахагүй ушарһаа, һурахаяа болибо.

Уһанай дутагдалтай байһан ушарһаа, хүнүүд ехээр зобоно. Худагууд, сөөрэмүүд, голнууд хатажа байна.

Үлэсхэлэнгэй шалтагаанаар халдабарита үбшэнгүүд дэлгэрнэ.

Үлэсхэлэн хүнүүдтэ туһаламжа дары эмхидхэхын ба үзүүлхын тула үргэн эрхэ түлөөлгэтэй комитет бии болгогдобо. Тус комитет хадаа Андхра провинцида үлэсэжэ байгаа хүнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ нэгэдэмэл комитет гэжэ нэрэтэй юм. Энэ комитедэй гэшүүд политическэ элдэб партинуудта ба организацинуудта хамаадана. Үлэсхэлэнһөө боложо хохидоһон районуудта, мүн эдеэ хоолой элбэг баян районуудта байдаг нютагай комитедүүд тус комитедтэ ороно. Эдэ комитедүүд үлэсхэлэн хүнүүдтэ туһалха мүнгэ зөөри суглуулдаг ба хубаадаг байна. 12 мянган рупий мүнгэ, 3000 мэшээг рис, зуугаад тэргэ үбһэ суглуулагдаа. Үлэсэжэ байгаа районуудта рисэй ехэнхи хубинь эльгээгдээ, тэндэ түлөөһэгүй эдеэ хоол эмхидхэгдэнэ.

Комитедэй уряада харюу болгон Мадрасай студентнүүдэй организаци үлэсхэлэн районуудта медицинскэ бригада эльгээбэ.

Эб найрамдалай түлөө ливанска элитэ тэмсэлшэ Антуан Табет зүбтэжэ гарабя

БЕЙРУТ, августын 29. (ТАСС). «Телеграф» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, августын 28-да Бейрудтахи апелляционно сүүд эб найрамдалай түлөө ливанска элитэ тэмсэлшэ Антуан Табедые зүбтүүлбэ. «Аш-Шарк» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Ливанай генеральна прокурор болбол эб найрамдалай түлөө ажал-ябуулга эрхилбэ гэжэ гэмнэгдэһэн Антуан Табедые зүбтүүлһэн нэгэдэхи шатын сүүдэй приговорые болюулха эрилтэ табиба. «Эб найрамдалай тулада хэгдэһэн ябуулганууд гэмтэ хэрэг бэшэ байһан» ушарһаа, апелляционно сүүд тэрэнэй гэмгүй байһые мэдэрхэ ба тэрэниие зүбтүүлхэ баатай болоо гэжэ «Телеграф» газетэ тэмдэглэнэ.

Антуан Табет ба Ливандахи эб найрамдалай тала баригша бусад хүнүүд агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталхые уряалһан листовконуудые тарааба гэжэ гэмнэгдээд, сүүдтэ үгтэһэн байгаа. «Эб найрамдалай тала баригшад апелляционно сүүдэй энэ шиидхэбэриие ханалтайгаар хүлеэн абаа, ушарынь эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн хадаа дайнай аюул болюулха һайн һайхан зорилготой национальна хүдэлөөн мүн» гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

Андхра провинциин үлэсхэлэн хүн зондо туһалха нэгэдэмэл комитедэй хандалга

ЛОНДОН, августын 30. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Тегераннһаа иигэжэ дамжуулна:

Ороной столицада тон һаяар суглархa шухала болоһон тухай мэдээсэл Тегеранай газаа тээ байһан меджлисэй депутадуудта ба сенаторнуудта эльгээндээ гэжэ Тегеранай радио дамжуулна. Парламентын хоёр палата мүнөө каникулда тараагдаба.

Иранска нефтиие национализацилха асуудал тухай

ЛОНДОН, августын 30. (ТАСС). Рейтер агентство Вашингтонһоо мэдээсэл дамжуулна, тэрэнэй ёһоор, мүнөөдэр Холбоото Штадууд ба Англи хадаа ороной нефтяной промышленностиие ба нефтяной баялигуудые национализацилха тухай иранска правительствын шиидхэбэритэй дашарамдуулан гараһан англо-иранска арсалдаае шиидхэхэ гэдэгэй түсэб дурадхаба.

Тус дурадхал хадаа иранска премьер-министр Мосаддыгта президент Трумэнай ба премьер-министр Черчиллиин өөһэдөө хандаһан гуримаар хэгдэбэ.

Агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, августын 30-да Тегерандахи английска ба американска түлөөлэгшэд энэ «түсэбые» Мосаддыгта дамжуулан үгэбэ. Энэ «түсэб» хадаа 18 һарын саана национализировалэгдэһэн Ирандахи зөөриинь түлөө урдын Англо-иранска нефтяной компаниин компенсацинууд тухай асуудалые уласхоорондын сүүдтэ дамжуулан үгэхэ, мүн «Иранһаа дэлхэйн рынгтэ нефть оролгые һэргээхэ хэмжээ-ябуулганууде бэлүүлхэ» тухай хэлсээ хэхэ «зохистой түлөөлэгшэдые» иранска правительствын ба урдын Англо-иранска нефтяной компаниин томилхые хараална.

Хэрбээ иранска правительство тус пунктнуудые абаа һаань, Трумэнай ба Черчиллиин «түсэбэй» ёһоор а) урдын Англо-иранска нефтяной компани «орон соо байгаа нефтяной запасуудһаа 20-һоо 30 миллион доллар хүрэтэр хэмжээнэй нефть дары худалдахын тула сүлөөлхэ», б) Англи хадаа Иран руу экспорт хэхэ, мүн английска стерлинговэ валютые Иранай ашаглаха ябадалда хизаарлалтаяа һуларуулха, в) Холбоото Штадууд «бюджелэй проблемые шиидхэлгэдэ туһалхын тула 10 миллион доллар мүнгэ иранска правительствода дары үгэхэ ёһотой байна.

Тиин Рейтер агентствын мэдээсэлһээ харахада англо-американска дурадхал хадаа Иранай нефтяной промышленностиие национализацилха тухай асуудалые иранска дотоодын политикын хэмжээнһээ уласхоорондын харилсаануудай хэмжээндэ оруулха гэжэ дахин эрмэлзэнэ, энэнь Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ шэнээр хамаарһаһан ябадал болоно.

ЛОНДОН, августын 30. (ТАСС). Иранай премьер-министр Мосаддык хадаа Черчиллиин ба Трумэнай дурадхалнууд «иранска арадта һайнаар соностохогүй юм» гэжэ американска посолдо ба Англиин хэрэгүүдые эрхилхэ этигэмжэтэ нюурта мэдээсээ гэжэ лондонско радио Тегеранай радиогой мэдээсэл баримталан дамжуулба.

Тунисска түрмэдэ үймөөн болоо

ПАРИЖ, августын 30. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр һүни Тунисай гражданска түрмэдэ хаагдаһан 71 хүн түрмын дотор үүдэнүүдые эбдээд, түрмын хашаанда орожо, демонстраци хэбэ.

Хүрэжэ ерэһэн полицейскэ отрядууд нюдэ уһатуулагша газтай гранатануудые тэдээн тээшэ хаяба.

Түрмэдэ хаагдаһан хүнүүд хадаа тунисска түрмэнүүдэй дүүрэһэн ушарһаа тэдэнэй заримыень Алжирай түрмэнүүдтэ эльгээхэ ябадалда эсэргүү протест мэдүүлээ.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 30. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани августын 30-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 3 самолёт унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, августын 31. (ТАСС). Августын 31-дэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратантай хани харилсаатайгаар ябажа, хамгаалгын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Боннско сэрэгэй пактда эсэргүү, Германска проблемые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө

БЕРЛИН, августын 29. (ТАСС). АДН агентство иигэжэ дамжуулна:

Советскэ правительствын 1952 оной августын 23-най нототой дашарамдуулан, Германиин социалистическэ единэ партиин Центральна Комитедэй политбюро иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

Эбэй договор баталха ба Германиие нэгэдүүлхэ гансахан зүб зам зааһан Советскэ правительствын 1952 оной августын 23-най шэнэ нотые СЕПГ-эй ЦК-гэй политбюро һайшаана.

Советскэ правительствын ното соо тодорхойгоор хэлэгдэһэнэй ёһоор, боннско нэгэн талын договор хадаа сэрэгэй эли союз мүн, Баруун Германиие баруун гүрэнүүдэй национальна ба социальна талаар богоолшолхо зэбсэг мүн гэжэ эб найрамдалда дуратай ба патриотическа үзэл бодолтой бүхы немецүүд мэдэрнэ.

Баруун гүрэнүүд агууехэ дүрбэн гүрэнэй сэхэ хэлсээнүүдһээ зайсана, Баруун Германида өөһэдынгөө позицинуудые хэбээрнь байлгахын тула мэхэ гохын туһаламжатайгаар тэдэниие удааруулна гэжэ советскэ правительство ното соогоо бүрин эрхэтэйгээр шэнжэлнэ. Немецкэ арад боннско договорнуудай антигерманска шэнжэ шанар тушаа советскэ правительствын һаналые бүрин зүбшөөнэ.

Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр 7 жэл хахад болоод байхада, Германитай эбэй договорой баталагдахые немецкэ арад эринэ. Тэрэ хадаа ниитэгерманска демократическа правительство байгуулха, энээнтэй дашарамдуулан ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалтануудые хэхэ тухай асуудалаар зүүн ба баруун зүгэй немецүүдэй хоорондо хэлсээ хэхэ эрилтэ табина.

Ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалтануудые хэхэ арга боломжо шалгаха гээшэ немецүүдэй өөһэдынь хэрэг ба эрхэ мүн гэжэ немецкэ арад тоолоно.

Германиин бэеэ дааха байдал ба суверенитедые һэргээхэ зорилгоор, эзэмдэлгын бүхы сэрэгүүдые эсэстээ гаргаха болзорые агууехэ дүрбэн гүрэнүүдэй тогтоохыень немецкэ арад эринэ. Тиимэһээ, немецкэ арад тон һаяар, октябрь һараһаа оройтонгүйгөөр дүрбэн гүрэнэй зүблөө зарлаха, немецкэ арадта тон шухала эдэ асуудалнуудые Германска Демократическа Республикын ба баруун германска федеральна республикын түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар тус зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэхэ ба шиидхэхэ гэһэн советскэ правительствын дурадхалда нэгэдэнэ. Немецкэ арад эбэй договор баталха тухай, ниитэгерманска правительство байгуулха ба ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалтануудые хэхэ тухай асуудалнуудые нэгэн доро зүбшэн хэлсэхэ гэһэн советскэ правительствын дурадхалые һайшаана, тайлбарилан хэлэхэдэ, германска проблемые эбэй ёһоор шиидхэлгэ имагтал иимэ аргаар туйлагдажа болохо байна.

Хэрбээ энэ зүблөө хойшолуулангүй зарлаха эрилтэ нэгэн һаналтайгаар табиһан зүүн ба баруун зүгэй немецүүд хадаа немецкэ арадта үхэлэй аюултай сэрэгэй юрэнхы договорые боннско федеральна парламент соо ратификацилгада хамтын эрид ябуулганууда аар һаад хээ һаань, советскэ правительствын дурадхаһан энэ зүблөөе зарлалга түргэдхэгдэхэ юм гэжэ СЕПГ-эй ЦК-гэй политбюро мэдүүлнэ.

Энэ шэрүүн хүндэ часта СЕПГ-эй ЦК-гэй политбюро эбэй договор түргөөр баталха, Германиин нэгэдэл һэргээхэ зорилгоор ниитэгерманска хэлсээнэй түлөө, сэрэгэй боннско пактда эсэргүү, германска проблемые эбэй ёһоор шиидхэхын тула дүрбэн гүрэнэй хэлсээнүүдые дары хэхын түлөө тэмсэхыень ба нэгэдэхыень бүхы немецкэ патриодуудые уряална.

СЕПГ-эй ЦК-гэй политбюро,

Иранска парламентын онсо сесси зарлалга

Советскэ шатаршадай илалта

Уласхоорондын гроссмейстер П. КЕРЕС. Уласхоорондын гроссмейстер В. СМЫСЛОВ. Уласхоорондын гроссмейстер Д. БРОНШТЕЙН. Гроссмейстер Е. ГЕЛЛЕР.

Советскэ Союзай команда—шатараар дэлхэйн чемпион

ХЕЛЬСИНКИ, августын 30. (ТАСС). Мүнөөдэр һүүлшын турта Советскэ Союзай ба Швециин командануд уулзажа, Смыслов — Штальберг, Штольц — Бронштейн, Геллер — Лундин, Скельд—Болеславский гэгшэд наадаа.

Түрүүшын доска дээрэ гроссмейстер Смыслов Штальбергтай наадаад, тэнсэбэ. Гроссмейстер Бронштейн мастер Штольцые шүүгээ.

Гроссмейстер Болеславский Скельдые шүүбэ. Геллер Лундин хоёр тэнсэбэ.

Тиимэ болохолоороо, Советскэ Союзай команда Швециин командые 3:1 тоотойгоор илажа, нэгэдэхи һуурида гараад, шатараар дэлхэйн чемпион болобо.

ХЕЛЬСИНКИ, августын 31. (ТАСС). Һүүлшын турай хойшолуулагдаһан партинуудые наадажа дүүргэлгэ шатараар дэлхэйн командна түрүү һуури эзэлэлгын эсэсэй дүнгүүдые тодорхойлсо.

21 очко абаһан Советскэ Союзай команда нэгэдэхи һуури ба дэлхэйн чемпионой нэрэзэргэ абаһан байна. 19½ очко абаһан Аргентина хоёрдохи һуури, 19 очкотой Югослави—3-дахи һуури, 18 очкотой Чехословаки—4-дэхи, 17 очкотой США—5-дахи, 16 очкотой Венгри —6-дахи, 13 очкотой Швеци—7-дохи, 10½ очкотой Баруун Германи—8-дахи, 10 очкотой Финлянди — 9-дэхи һуури эзэлбэ.

Нэмэлтэ турнирнууд бусад һууринуудые тодорхойлоо. Голланди—10-дахи һуури, Израиль—11-дэхи, Польша—12-дохи, Германска Демократическа Республика—13-дахи, Дани—14-дэхи, Куба—15-дахи, Англи—16-дахи, Австри — 17-дохи, Итали—18-дахи, Бразили—19-дэхи, Греци—20-дохи, Швейцари —21-дэхи, Норвеги—22-дохи, Исланди—23-дахи, Саар—24-дэхи, Люксембург —25-дахи һуури эзэлбэ.

Мүнөө үдэшэ Хельсинкиин муниципалитедэй байра соо шатарай олимпиада тусхай хаагдаба.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй үндэһөөр, Советскэ Союзай команда дэлхэйн чемпион болоо гэжэ уласхоорондын шатарай федерациин президент г-н Рогард ород хэлэн соносхобо. Нэрьемэ альгатай доро советскэ командын гроссмейстер Котовто дамжуулан кубок барюулагдаба. Командын хабаадагша бүхы 6 хүндэ медальнууд үгтэбэ. Оркестр Советскэ Союзай гимн наадаа.

Аргентинын шатаршад медальнуудаар, Югославиин шатаршад бронзово медальуудаар шагнагдаа.

Турнирай главна зохиогч уласхоорондын шатарай федерациин орлогшо-президент г-н Кунас Хельсинки городой үүсгэгдэхэ советскэ командада кубок бэлэглаад, тэрээндэ ород хэлэн дээрэ хандан, иигэжэ хэлэбэ: «Советскэ командын толотомо илалтынь ёсолдэг болгон, Хельсинки городой богые танда барюулха золтой наб. Дэлхэйн түрүү һуури бүхы мүрысөөнүүдтэ ходоодо жалтатай ябадаг советскэ шатарчидай һургуулиин түлөөлэгшэд X олимпиадын илагшад болоо гэжэ наабди. Гэбэшье, танай бүхы танууудай эгээн шухалань шатар X олимпиада дээрэ туйлаһан та болоно. Шатарай кубокоо хүгжөөхэ ябадалда саашаа жалтануудые туйлахыень сорилдо шатаршадта хүсэхые зүбшөө.

Советскэ шатарай делегацин үмэнэһөө делегацин хүтэлбэрлэгшэ нүхэр Д. В. Постников үгэ хэлээ.

Түгэсхэлдэнь банкет болоо.

Волейболоор городой түрүү һуури эзэлэлгэ мүрысөөн

Физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ комитет болейболоор Улан-Удэ городой түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөө үнгэргэбэ. Энэ мүрысөөндэ ПВЗ-гэй «Локомотивай», «Динамо» обществын 1-дэхи ба 2-дохи командануд «Молния» гэжэ обществын эрэшүүлэй 5, эхэнэрнүүдэй 3 командануд хабаадалсаба.

Городой физкультурын талмайнууд дээрэ болоһон мүрысөөнүүд спортивна шанга тэмсэлээр үнгэрөө. Эрэшүүлэй дундаһаа «Динамо» обществын 2-дохи командын, 1-дэхи, ПВЗ-гэй локомотивайн 1-дохи һууринуудые эзэлһэн. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа «Динамо» «Локомотивай» 1-дэхи командын түрүү һуури эзэлбэ.

Физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ комитет болейболоор Улан-Удэ городой түрүү һуури эзэлэлгэ мүрысөөнтэй болоо.

Физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ комитетийн болейболоор Улан-Удэ городой түрүү һуури эзэлэлгэ мүрысөөн үнгэрэбэ. Энэ мүрысөөндэ ПВЗ-гэй «Локомотивай», «Динамо» обществын 1-дэхи ба 2-дохи командануд «Молния» гэжэ обществын эрэшүүлэй 5, эхэнэрнүүдэй 3 командануд хабаадалсаба.

Городой физкультурын талмайнууд дээрэ болоһон мүрысөөнүүд спортивна шанга тэмсэлээр үнгэрөө. Эрэшүүлэй дундаһаа «Динамо» обществын 2-дохи командын, 1-дэхи, ПВЗ-гэй локомотивайн 1-дохи һууринуудые эзэлһэн. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа «Динамо» «Локомотивай» 1-дэхи командын түрүү һуури эзэлбэ.

Физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ комитет болейболоор Улан-Удэ городой түрүү һуури эзэлэлгэ мүрысөөн үнгэрэбэ. Энэ мүрысөөндэ ПВЗ-гэй «Локомотивай», «Динамо» обществын 2-дохи командануд «Молния» гэжэ обществын эрэшүүлэй 5, эхэнэрнүүдэй 3 командануд хабаадалсаба.

Городой физкультурын талмайнууд дээрэ болоһон мүрысөөнүүд спортивна шанга тэмсэлээр үнгэрөө. Эрэшүүлэй дундаһаа «Динамо» обществын 2-дохи командануд